

ներկայ էին: Նրանք գաղտնի են վայելում թե՛ իրանց սերը եւ թե՛ փոխադարձ յարգանքը: Սրահում հայրը տեսաւ իր աղջկան, որ նստած գործում էր: Մօտեցաւ, ձեռքը գգոսնալով քսեց նրա մազերին եւ անցաւ: Լսելի եղաւ եկեղեցու կոչնակի ձայնը: Կարծես մի մարդ խթեց տեր հօր կողքին, նա իսկոյն զարթնեց: Նրա երեք անգամ հազալով ձայնը արդէն նշան էր իր զարթնելուն: Զարսը շուտով տեղից վեր կացաւ, մօտեցաւ, սկսեց օգնել նրան հազնոելու: Աչքերի բացոելու հետ, բացոեցաւ եւ տեր հօր բերանը, սկսեց ինչ-որ սաղմոս մրթմրթալ: Մրթմրթում էր նա հազնոելու ժամանակ, մրթմրթում էր նա լուացոելու ժամանակ, մրթմրթում էր նա երեսը սրբելու ժամանակ, եւ այդ անվերջ սաղմոսը շարունակեցաւ, մինչեւ մօրուքը եւ գլխի մազերը սանրեց: Զարսը ամենայն կամակատարութեամբ ցոյց էր տալիս իր ծառայութիւնները: Այժմ համարեա ընտանիքի մեծ մասը ոտքի վրայ էր: Մնացել էին մի քանի երեխաներ, որոնք բոլորը մի վերմակի տակ քնած էին: Դրանք է սատանայի նման դուրս վազեցին իրանց անկողնից եւ, միայն կարճ շապիկները հազներին, պազեցին օջախի շուրջը: Խիստ ծիծաղելի էր տեսնել, թե որպիսի՜ ախորժակով ականջ էին դնում մեծ պտոյկի մէջ եփոող կերակուրի ձայնին: Նրանք առանց գիտենալու, թե ի՞նչ է եփուում, արդէն սկսեցին միմեանց հետ վիճել: Մէկը ասում էր՝ հաւի ջնաղը իմն է, կարծելով, թե հարիսայ է, միւսը ասում էր ոչխարի ճանը իմն է, կարծելով, թե խաշ է. երրորդը ծաղրում էր նրանց, թե ոչ ջնաղ կայ եւ ոչ ճան. որովհետեւ եփոողը քեշկեկ է: Երեխաների վեճը դեռ շարունակւում էր, երբ տեր հայրը առեց գաւազանը, պատրաստւում էր դուրս գալ: Այդ միջոցին ես ձայն տոեցի.

— Ես էլ կը գամ:

— Ու՞ր:

— Եկեղեցի:

— Օրհնեալ լինիս, գնանք միասին:

Նա մի փոքր համբերեց, մինչեւ ես պատրաստոեցայ:

Դուրս գալով սրահը, ես վերջին անգամ նայեցի օրհորդի գեղեցիկ գորգի վրայ, վերջին անգամ նայեցի եւ նրա գեղեցիկ երեսին: Նա կարմրեց, ինչպէս այն վարդագոյն ծաղիկը, որ այդ րոպեում կազմում էր գորգի վրայ:

Աղօթարանը (արեւելքը) դեռ չէր լուսաւորուել. գիշերային խաւարը դեռ ամէն ինչ ծածկել էր իր սեւ թեւերի տակ: Գիւղի մէջ տիրում էր խորին լռութիւն. միայն հեռոց լսելի էր լինում նիրհող ծովի խուլ շնչառութիւնը: Մենք անցնում էինք ոլոր-մոլոր փողոցներով, անելի ճիշտ կը լինէր ասել, կտուրների վրայով: Տէր հայրը դեռ շարունակում էր մրթմրթալ իր անվերջ սաղմոսը: